

NOTA DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.4/2024 pentru stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: inițiativa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

2.2. Descrierea situației actuale

În anul 2023 fermierii s-au confruntat cu seceta pedologică care s-a manifestat cu un caracter puternic până la extrem, pe areale agricole extinse la nivel național, confirmată și prin analizele și informările realizate de către Administrația Națională de Meteorologie.

În contextul caracterizat de efectele resimțite în sectorul agricol ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei începând cu luna februarie a anului 2022, precum și faptul că în anul 2023 fermierii s-au confruntat cu seceta pedologică care s-a manifestat cu un caracter puternic până la extrem, pe areale agricole extinse la nivel național, și care a afectat suprafețe semnificative cu culturi/plantații producând pagube însemnate la nivelul recoltelor obținute în anul 2023 pe aceste suprafețe, a fost adoptată *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.4/2024 pentru stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei.*

Prin OUG nr.4/2024 s-a pus la dispoziția debitorilor un moratoriu în contractele de credit sau leasing ale producătorilor agricoli pentru o perioadă de până la 31 decembrie 2024, prin care se poate solicita amânarea plății unor obligații contractuale ale debitorilor, respectiv ale producătorilor agricoli afectați de seceta pedologică, care pot solicita creditorilor suspendarea obligației de plată a creanțelor restante acumulate, precum și a ratelor scadente aferente împrumuturilor, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, acordate debitorilor.

Se constată că agricultura din România continuă să se confrunte și în anul agricol 2024 cu o lipsă semnificativă de precipitații care a indus fenomenul de secetă pedologică accentuată pe areale agricole extinse la nivel național, în special în Oltenia, Muntenia, Dobrogea, estul Moldovei, vestul Banatului și Crișanei.

Seceta pedologică moderată până la extremă din perioada septembrie 2023 -august 2024, a fost semnalată prin analize și informări lunare realizate de către Administrația Națională de Meteorologie precum și de Academia de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu-Șișești” care au emis caracterizări cu privire la efectul negativ asupra plantelor al temperaturilor la sol și în aer ridicate peste limita de confort, al precipitațiilor reduse și a rezervei de umiditate în sol redusă.

În toamna și iarna anului 2023 (lunile septembrie – decembrie 2023) a dominat un regim termic al aerului mai ridicat decât în mod obișnuit la nivelul întregii țări, chiar deosebit de ridicat în zonele sudice și estice, iar sub aspect pluviometric, precipitațiile înregistrate au fost reduse cantitativ și chiar absente în aproape toate regiunile, exceptând unele areale agricole reduse din vestul, nordul și centrul țării, unde s-au înregistrat cantități de apă mai însemnate.

Manifestarea acestor fenomene a avut efecte negative asupra culturilor agricole înființate în toamna anului 2023, fiind afectate de seceta pedologică și/sau grindina puternică în procente de 70% - 100%, culturile grâu, orz, orzoaică, ovăz, rapiță,

Totodată, primăvara – vara anului 2024 a fost caracterizată de o lipsă masivă de precipitații, printr-un regim termic al aerului mai ridicat decât în mod obișnuit în aproape toată țară, chiar deosebit de ridicat în zonele de câmpie, iar din punct de vedere pluviometric, local în nordul, centrul, estul, vestul și sudul țării, căderile de grindină și cantitățile de apă mai însemnate căzute în intervale scurte de timp, asociate cu intensificări ale vântului cu aspect de vijelie, au afectat prin ruperea ramurilor, scuturarea fructelor, aparat foliar rupt/perforat/sfâșiat, culturi înființate în primăvara anului 2024, în special de porumb și de floarea-soarelui.

Având în vedere manifestarea pe areale agricole extinse la nivel național a fenomenului de secetă pedologică, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și Ministerul Afacerilor Interne s-au asigurat de operaționalizarea prevederilor din *Regulamentul privind gestionarea situațiilor de urgență generate de fenomene meteorologice periculoase având ca efect producerea secetei pedologice*, aprobat prin Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale și al ministrului afacerilor interne, nr.97/63/2020, cu modificările și completările ulterioare.

Conform prevederilor din Regulament, fermierii afectați au depus înștiințări cu suprafețele și culturile afectate, iar Comisiile constituite prin ordine de prefect au procedat la constatarea și evaluarea punctuală a daunelor produse, pentru fiecare înștiințare, urmată de întocmirea Proceselor – verbale de constatare și evaluare a pagubelor la culturi agricole.

Centralizarea acestor date la nivelul Centrului Operativ pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale a condus și conduce în continuare la o situație de fapt, total defavorabilă sectorului agricol, cu efecte negative puternice asupra culturilor agricole și producțiilor aferente acestora.

Astfel, pentru culturile din toamna anului 2023:

- un număr de peste 16 mii fermieri au solicitat constatarea și evaluarea pagubelor la culturi;
- au fost încheiate procese-verbale de constatare și evaluare a pagubelor pentru suprafața de peste 320 mii ha, din care peste 200 mii ha grâu;
- marea majoritate a acestor suprafețe sunt afectate până la calamitate totală, cu procente cuprinse între 50% și 100%

Pentru celelalte culturi (culturile din primăvara anului 2024 în special porumb și floarea soarelui, plante perene, plantații pomicole, plantații viticole, etc.) :

- sunt înregistrate peste 138 mii solicitări ale fermierilor pentru constatarea și evaluarea pagubelor, pentru care se întocmesc procese – verbale, pentru o suprafață totală la nivel național, de peste 2,2 milioane ha teren agricol.

Manifestarea fenomenului de secetă pedologică reprezintă calamitate naturală asimilată unui caz de forță majoră sau unui caz fortuit și afectează grav atât producția obținută cât și veniturile producătorilor agricoli din sectorul vegetal, cu implicații în asigurarea securității alimentare a populației și în reluarea ciclului de producție de către producătorii agricoli.

Pentru gestionarea consecințelor în plan economic, respectiv posibilitatea exonerării debitorilor de răspunderea contractuală pentru prejudicii cauzate de cazul de forță majoră sau cazul fortuit pe care îl reprezintă secetă pedologică, este necesară adoptarea unui act normativ de reglementare în regim de maximă urgență, prin care se propune modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului

nr.4/2024, având în vedere Rapoartele sinteză cu pagubele la culturile agricole, asociate fenomenului meteorologic de secetă pedologică, întocmite pe baza proceselor-verbale de constatare și evaluare a pagubelor la culturi.

În condițiile prezentate, există riscul generării de efecte sociale negative, din cauza restrângerii activităților și desfacerii contractelor de muncă în domeniu, se pot produce blocaje economice și financiare cu efecte asupra circulației monetare și a instituțiilor de credit, dar mai ales au efecte directe asupra industriei alimentare românești.

Producătorii agricoli afectați de secetă sunt în imposibilitatea achitării obligațiilor, a plății contravalorii arendei prevăzute în contractele de arendă, cu efecte asupra surselor de venit ale proprietarilor de teren agricol, a achitării ratelor scadente pentru finanțarea activităților curente în agricultură, a echipamentelor și utilajelor agricole, a terenurilor agricole și a spațiilor de depozitare, în contextul în care fermierii din România s-au confruntat și în anul 2024 cu efectele crizei geopolitice provocate de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei, care a avut un impact deosebit de grav asupra sectoarelor agriculturii, deoarece a generat creșterea bruscă a costurilor de producție, creșteri de prețuri la resursele materiale agricole, cu impact direct prin rate scăzute de rentabilitate sau chiar pierderi în activitățile de producție agricolă vegetală.

Aspectele precizate au cauzat efecte economice și financiare negative grave asupra producătorilor agricoli autohtoni, care sunt în imposibilitatea îndeplinirii la termenele stabilite a obligațiilor contractuale asumate, prin neachitarea la termenele scadente a datoriilor către furnizorii creditori, a leasingurilor, salariilor, creditelor, cu previzibile efecte privind supraîndatorarea și încetarea activității în agricultură, cedarea unei părți din terenurile lucrate, deținute în proprietate, creditorilor în contul datoriilor scadente și intensificarea amplitudinii fenomenului de acaparare a terenurilor agricole și vulnerabilitate a acestora pe o piață agricolă concurențială.

Având în vedere totalitatea aspectelor menționate, este imperios necesară adoptarea în regim de urgență a prezentului act normativ prin care se propune modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.4/2024 astfel încât amânarea plății unor obligații contractuale ale debitorilor către creditori să devină efectivă pentru producătorii agricoli afectați, care sunt deținători ai unui proces – verbal de constatare și evaluare a pagubelor la culturi agricole și solicită creditorilor suspendarea obligației de plată a creanțelor restante acumulate, precum și a ratelor scadente aferente împrumuturilor, reprezentând rate de capital, dobânzi și comisioane, acordate debitorilor, cu termen scadent 31 decembrie 2025.

Reglementarea fără întârziere a acestor aspecte are în vedere faptul că, prin compromiterea totală sau parțială a culturilor ce se recoltează și neîncasarea sumelor aferente acestor producții, este necesară prelungirea maturității finanțărilor și suspendarea plății obligațiilor prevăzute în contractele de credit, respectiv leasing, încheiate cu instituții de credit sau instituții financiare nebankare, cu o perioadă până la data de 31 decembrie 2025.

2.3. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de ordonanță de urgență propune modificarea și completarea *Ordonanței de urgență a Guvernului nr.4/2024 pentru stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei*, cu dispoziții care vizează:

- suspendarea de drept începând cu data solicitării, a rambursării datoriilor restante, precum și a ratelor, dobânzilor și comisioanelor scadente, pentru sumele care fac obiectul contractelor de credit, respectiv leasing, încheiate cu instituții de credit sau cu instituții financiare nebankare, pentru debitorii care îndeplinesc cumulativ următoarele condiții:

- a) solicitarea de suspendare înaintată către creditorii este însoțită de copia procesului – verbal / proceselor – verbale de constatare și evaluare a pagubelor la culturi agricole, încheiat / încheiate pentru culturile agricole înființate în toamna anului 2022, toamna anului 2023, în primăvara anului 2022, primăvara anului 2023, primăvara anului 2024, pentru plante perene, plantații pomicole și plantații viticole, care au fost afectate de seceta pedologică din anii agricoli 2022 -2023-2024;
- b) dobânda la credite, percepută de către creditor debitorului, este mai mare de 2% + ROBOR la data depunerii solicitării de suspendare.

-creditorii instituții financiare bancare, instituții financiare nebankare, furnizorii de utilități, precum și distribuitorii și furnizorii de resurse materiale agricole folosite la înființarea și producția agricolă vegetală, nu întreprind măsuri de recuperare, executare silită, asupra creanțelor acumulate, nu întreprind măsuri de exigibilizare precum insolvența, declararea scadenței anticipate, altele asemenea, până la finalul anului 2025.

-prelungirea termenului de aplicare a măsurilor până la data de 31 decembrie 2025.

2.4. Alte informații*)

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficiile estimate prin intrarea în vigoare și aplicarea măsurilor cuprinse în prezentul proiect de act normativ au în vedere reducerea sau eliminarea consecințelor generate de actuala situație asupra fermierilor, precum:

- a) imposibilitatea îndeplinirii la termenele stabilite, de către producătorii agricoli, a obligațiilor contractuale asumate, prin neachitarea la termenele scadente a datoriilor către furnizorii creditori, a leasingurilor, salariilor, creditelor;
- b) supraîndatorarea și încetarea activității în agricultură;
- c) cedarea unei părți din terenurile lucrate, deținute în proprietate, creditorilor în contul datoriilor scadente și intensificarea amplorii fenomenului de acaparare a terenurilor agricole;
- d) lipsa resurselor financiare necesare producătorilor agricoli pentru achiziția resurselor materiale și efectuarea lucrărilor din campania agricolă următoare, care poate conduce la reducerea suprafețelor cultivate;
- e) impact social negativ major, cu posibil impact în abandonarea cultivării terenurilor agricole sau chiar faliment;
- f) vulnerabilitate accentuată a producătorilor agricoli autohtoni pe o piață agricolă concurențială.

3.2. Impactul social

Menținerea exploatațiilor din mediul rural și a membrilor familiilor de fermieri care lucrează în agricultură.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Rezultatele implementării acestor facilități pentru fermieri vor avea ca efect menținerea în activitate a exploatațiilor agricole și implicit a locurilor de muncă în mediul rural.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

În conformitate cu art. 49 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare, prevederile acestei ordonanțe de urgență nu se aplică prezentei scheme, pentru care Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale îndeplinește rolul de autoritate națională de contact în raporturile dintre Comisia Europeană și autoritățile și instituțiile publice, alți furnizori de ajutor.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ va avea impact favorabil asupra mediului de afaceri, prin suspendarea cheltuielilor aferente contractelor în scopul susținerii activității agricole.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-

b) bugete locale: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
<p>4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:</p> <p>1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;</p> <p>2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.</p>						
<p>4.8. Alte informații</p> <p>Proiectul de act normativ nu presupune o creștere / diminuare a veniturilor bugetare și nu are impact asupra bugetului Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.</p>						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

<p>5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Nu este cazul</p> <p>5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul.</p> <p>5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect</p> <p>5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Nu este cazul.</p> <p>5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu este cazul.</p> <p>5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate</p>

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a **Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ**

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ se supune dezbaterii în Comisia pentru Dialog Social din Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

De asemenea, proiectul de act normativ se supune consultării Consiliului Concurenței, Băncii Naționale a României și Autorității de Supraveghere Financiară.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ se avizează de către Consiliul Legislativ.

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a **Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ**

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Sunt respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Acțiunea de informare s-a realizat prin afișarea proiectului pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro - *transparență decizională – proiecte de acte normative*, la data de

.....

Având în vedere necesitatea și urgența implementării măsurilor propuse, se impune avizarea și adoptarea în regim de urgență a proiectului de Ordonanță de urgență, anterior expirării termenului prevăzut la art. 7 alin. (2) din Legea 52/2003.

În fapt, sunt aplicabile prevederile alin. (13) al art.7 din Legea nr.52/2003, care statuează că, în cazul reglementării unei situații care, din cauza circumstanțelor sale excepționale, impune adoptarea de soluții imediate, în vederea evitării unei grave atingeri aduse interesului public, proiectele de acte normative se supun adoptării în procedura de urgență prevăzută de reglementările în vigoare.

Justificarea incidenței art.7 alin. (13) din legea menționată este dată de necesitatea reglementării fără întârziere ținând seama că nepromovarea în regim de urgență a prezentului proiect de act normativ, va avea consecințe negative prin:

- imposibilitatea îndeplinirii la termenele stabilite, de către producătorii agricoli, a obligațiilor contractuale asumate, prin neachitarea la termenele scadente a datoriilor către furnizori, leasing-uri, salarii, credite;
- supraîndatorarea și încetarea activității în agricultură;
- cedarea unei părți din terenurile lucrate, deținute în proprietate, creditorilor în contul datoriilor scadente și intensificarea amplitudinii fenomenului de acaparare a terenurilor agricole;
- lipsa resurelor financiare necesare producătorilor agricoli pentru achiziția resurselor materiale și efectuarea lucrărilor din campania agricolă următoare, cu impact negativ asupra realizării suprafețelor programate;
- impact social negativ major, cu posibil impact în abandonarea cultivării terenurilor agricole sau chiar faliment.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Nu este cazul

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

În acest sens am elaborat prezentul proiect de **Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.4/2024 pentru stabilirea unor măsuri de sprijin cu caracter temporar, destinate producătorilor agricoli în scopul gestionării efectelor fenomenului de secetă pedologică din anul 2023 și ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei**, pe care îl supunem spre adoptare.

MINISTRUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

FLORIN – IONUȚ BARBU

Avizăm:

VICEPRIM – MINISTRU,

MARIAN NEACȘU

MINISTRUL FINANTELOR,

MARCEL – IOAN BOLOȘ

MINISTRUL JUSTIȚIEI

ALINA – ȘTEFANIA GORGHIU

